ꝑ impatientiā. e Scio ⁊ abundare. q: inde nō erigor ꝑ ſupbiam. f Ubiqꝫ ⁊ in oibus.ſ. euētibus. g Inſtitutus ſum.i. informatus a deo qualiter debeā me habere. h Et ſatiari. ſupple ſcio ſine exceſſu. i Et eſurire. ſine impatientie defectu. k Et abundare. ſine ſupbie faſtu.

l Et penuriā pati. ſine triſticie luctu. m Omnia poſſum.i. omī fortuna bene poſſum vti. vnd̄ dicit phs ſ. ethi: de virtuoſo ꝙ fortunas optie feret: qui vtiqꝫ vere bonus ē: ⁊ tetraganus ſine vituperio: ſicut.n. corpus tetraganū in quolibet latere bñ ſedet ſic virtuoſus in qlibet fortuna ꝓſpera vel aduerſa bene ſe habet. tamen hoc fit multo melius ꝑ virtutē a deo infuſam: q̄ꝫ ꝑ virtutem ex actib⁹ acq̄ſitam: iō ſubdit apoſtolus. n In eo qui me cōfortat.i. ꝑ ipm deum. o Ueruntamē bñ feciſtis. mihi ⁊ vob. p Cōmunicātes tribulatōni mee.i. mittentes mihi ſbſidiū tpale detento in carcere.
q Scitis autē ⁊ vos philippeñ. per ea que vidiſtis vel audiſtis. r Q: in principio euāgelij.i. qñ vobis p̄dicare euangeliū incepi. s Nulla mihi eccia cōmunicauit in rōne dati ⁊ accepti. rōnale eīm ēvt accipientes ſpiritualia a p̄dicatoribus: dent eis tpalia. t Niſi vos ſoli. ⁊ in hoc cōmendat coꝝ liberalitatem p̄ ceteris. v Quia ⁊ theſſalonicam ſemel ⁊ bis in vſum miſiſtis.ſ. bona veſtra: in quibus ego ⁊ p̄dicatores alij debemus querere: non ſupfluum: ſed ad neceſſarium vſum. x Non quia quero datum. principaliter.
y Sed requiro fructū abundantem in rōne veſtra.i. meritum ex pte veſtra quod d: fructus abundans: quia ducit ad vitam beatā. z Habeo aūt omnia. que miſiſtis mihi. a Et abundo. non ſolum ꝓ mihi neceſſarijs: ſed etiā ꝓ neceſſitatibus alioꝝ. b Acceptis ab epaphrodito que miſiſtis ꝑ eum in odorē ſuauitatis ⁊c. nam eleemoſyna eſt hoſtia deo acceptiſſima. ⁊ q: d̄ beneficio regratiandum ē benefactori: ideo ſubdit. c Deus autē impleat omne deſiderium veſtrum. ſicut me repleuiſtis.
d Scdm̄ diuitias ſuas in gloria ſua. reddendo vobis ꝓ tpalibus eterna. e In xpo ihu.i. per ihm xpm mediatorem dei ⁊ hoim. ⁊ q: cuiuſlibet boni deus eſt principalis actor: iō cōſequenter grās agit ei dicens: Deo autē ⁊ patri noſtro gloria ⁊c. f Salutate. Hic vltimo ponitur huius eple cōcluſio ꝑ ſalutatōem cum d: Salutate oēm

[o] Scio ⁊ hūiliari [e] ſcio ⁊ abūdare [f] Ubiqꝫ ⁊ in oib⁹ [g] inſtitutus ſū: [h] ⁊ ſatiari [i] ⁊ eſurire: [k] ⁊ abundare [l] ⁊ penuriā pati [m] Oia poſſum: [n] in eo q̄ me cōfortat. [o] Uerūtamen bene feciſtis: [p] cōmunicantes tribulatōni mee. [q] Scitis aūt ⁊ vos philippenſes [r] ꝙ in principio euangelij qñ ꝓfectus ſum a macedonia: [s] nulla mihi eccleſia cōmunicauit ī rōne dati ⁊ accepti: [t] niſi vos ſoli: [v] quia et theſſalonicā ſemel ⁊ bis in vſum mihi miſiſtis. [x] Non q: quero datū: [y] ſed requiro fructū abundantem in rōne veſtra [z] Habeo autem oia: [a] ⁊ abundo. Repletus ſum [b] acceptis ab epaphrodito: que miſiſtꝭ in odorem ſuauitatis hoſtiā acceptā placentē deo. [c] Deus autem meus impleat om̄e deſiderium veſtrum [d] ſm̄ diuitias ſuas in gloria [e] in xpo hieſu Deo āt ⁊ patri noſtro gloria in ſecula ſeculoꝝ: Amē. [f] Salutate omnem ſanctū in xpo ihu. [g] Salutant vos qui mecū ſunt fratres [h] Salutant vos omnes ſancti:

ſanctū in xpo ihu.i. ſanctificatū ꝑ baptiſmū ihu xpi.
g Salutant vos qui mecū ſunt fratres. mihi miniſtrantes ⁊ ꝓ tpe p̄dicantes. h Salutant vos oēs ſancti.i. xpiani generaliter. i Maxime aūt q̄ de domo ceſaris ſunt. per hoc innuit ꝙ iſti ſpālem affectum habebāt ad philippenſes.
k Gratia dn̄i noſtri hieſu xpi cum ſpū veſtro. ſupple ſit ⁊ maneat ſꝑ. Amen.

[i] maxime autem qui de ceſaris domo ſunt [k] Gratia dn̄i noſtri hieſu xpi cum ſpiritu veſtro: Amen.

Explicit epiſtola Pauli ad philippēſes: Incipit argumentum in epiſtolā ad coloſſenſes.

Coloſſenſes: ⁊ hi ſicut ⁊ laodicenſes ſunt aſiani: ⁊ ipi p̄uenti erant a pſeudo aplis. Nec ad hos acceſſit ipe apl's: ſed ⁊ hos per epiſtolam corrigit. Audierant.n. verbū ab archippo: qui ⁊ miniſterium ī eos accepit. Ergo apoſtol⁹ iā ligatus ſcribit eis ab epheſo per tychicum dyaconē ⁊ oneſimū acolythum.

Explicit argumentum: Incipit epl'a pauli ad coloſſenſes.

Capl'm. j.

[a] Paulus apoſtolus ihu xpi ꝑ volūtatē dei ⁊ timothe⁹ frater his q̄ ſunt coloſſis ſctis ⁊ fidelib⁹ fratrib⁹ in xpo ihu: Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̄o.

Incipit poſtilla ſup eplam ad coloſſenſes. a Paul⁹ aplus. Incipit epiſtola ad coloſſenſes que diuidit in tres ptes in ſalutatōē: ⁊ ꝓſecutōē ibi. Gratias agim⁹: ⁊ cōcluſionē: quarto capitulo: ibi. Que circa me ſunt. In prima pte exprimunt̄ ꝑſone ſalutātes: ⁊ ſecūdo ꝑſone ſalutate: ibi. His qui ſunt coloſſis. ⁊ bona eis optata: ibi. Gratia vobis ⁊c. ⁊ patet ſententia ex dictis pluries in principijs aliaꝝ eplaꝝ. b Gratias agimus. Hic incipit epl'e ꝓſecutio. Circa quam ſciendū ꝙ apl's: nō p̄dicauit coloſſenſibus ꝑſonalr: vt pꝫ in ꝓlogo hiero. ſꝫ ꝑ diſcipulos ſuos archippū: ⁊ epaphram: ⁊ poſtea inducebantur a pſeudo aplis ad recipiendū legalia cum euangelio: ꝓpter qd̄ apl's qui in ptibus illis erat valde famoſus: ſcripſit eis ipos a legalibus retrahēdo: ⁊ in fide ac moribus ſolidando. Et diuidit̄ in tres ptes: q: primo inducit eos ad tenendū firmiter euangelij veritatem: ſecundo ad p̄cauendum pſeudo aploꝝ falſitatem: ca. ſequenti. tercio ad cōtinuandū vite ſanctitātem ca. tercio. prima in duas. q: pmo vt verba ſua melius recipiant: oñdit ſe eis beniuolū: ſecūdo inducit eos ad pure tenendū xpi euangeliū: ibi. Qui ē imago. primū aūt facit dupliciter.ſ. agendo grās de bona coꝝ inchoatione: ſecundo orando deuote ꝓ meliori cōſummatōe: ibi. Ideo ⁊ vos. Circa primum dicit.

[b] Grās agim⁹ deo ⁊ pr̄i dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i ſp̄ ꝓ vob̄ orātes [c] audiētes [d] fidē vr̄am in xp̄o ih̄u [e] ⁊ dilectōem quā habe-tis in ſctōs oēs: [f] ꝓpter ſpez que repoſita ē vobis in cel̄ quā audiſtis in verbo veritatis euāgelij [g] qd̄ ꝑuēit ad vos [h] ſicut ⁊ in vniuerſo mūdo ē: [i] ⁊ fructificat et creſcit ſicut in vob̄ [k] ex ea die q̄ audiſtis et cognouiſtis grām dei in v̄itate: ſicut didiciſti ab epaphra chariſſimo cōſeruo nr̄o: q̄ ē fidel̄ ꝓ vobis miniſter xp̄i ih̄u. Qui etiā manifeſtauit nob̄ dilectōz vr̄am in ſpū. [l] Ideo ⁊ nos ex qua die audiuimus: [m] non ceſſamus ꝓ vobis orantes [n] ⁊ poſtulātes [o] vt impleamini agnitiōe volūtat̄ ei⁹ [p] in oī ſapiā [q] ⁊ intellectu ſpiritali [r] vt ambuletis digne [s] deo ꝑ oīa placētes [t] i oī oꝑe bono fructificātes: [v] ⁊ creſcētes ī ſciā dei: [x] in oī v̄tute [y] ꝯforta-ti ſ̄m potētiā claritatis ei⁹ [z] in oī patientia [a] ⁊ longanimitate: cū gaudio [b] gratias agētes deo ⁊ pr̄i: q̄ dignos nos [c] fec̄ [d] in ꝑtē ſortis ſcōꝝ in lumīe [e] Qui eripuit nos de ꝑtāte tenebraꝝ [f] ⁊ trāſtulit in regnū filij [g] dilectiōis ſue [h] in q̄ [i] habem⁹ redēptōz [k] ⁊ remiſſionē pctōꝝ. [l] Qui ē imago dei inuiſibil̄ [m] primogenit⁹ oīs creature: [n] qm̄ i ip̄o cōdita ſūt vniuerſa in cel̄ ⁊ ī t̄ra [o] viſibilia [p] ⁊ inuiſibilia: [q] ſiue throni ſiue dn̄atiōes ſiue principatus ſiue ꝑtātes: [r] oīa ꝑ ip̄m [s] ⁊ in ip̄o

b Gratias agimus deo ⁊ pa. do. no. hie. xp̄o ſp. i. omnibus boꝛis ad orandū deputatis. c Audientes. ꝑ epaphrā: vt habet̄. infra. d Fidē ve. in xp̄o hieſu. que eſt fundamētū ſpūalis edificij. ⁊ q2 fides ſine opibus moꝛtua ē: Iac. ij. iō ſequit̄. e Et dilectōz ⁊c. i. oꝑa charitatis q̄ exercet̄ erga omnes fideles: non ꝓ cōmodo terreno: ſ3 celeſti p̄mio: iō ſeq̄t̄. f Propt̄ ſpez ⁊c. quā au. i verbo veri euā. qd̄ nō ꝓmittit bōa terrena: ſicut lex vetus: ſ3 celeſtia vt pʒ ex decurſu ipſius. g Qd̄ ꝑuenit ad vos. ꝑ p̄dicatōꝫ diſcipuloꝝ meoꝝ. h Sicut ⁊ i vniuerſo mūdo eſt: nā a tēpe aploꝝ p̄dicatū fuit euangeliuꝫ ꝑ oꝛbez terraꝝ ſic declaraui plenius ſuper illud pſalm. xviij. In oēz terrā exiuit ⁊c. ⁊ breuius replicaui ſ̄r ep̄l'am ad Ro. x. vbi h̄ auctoꝛitas allegat̄. i Et fructificat ⁊ creſcit in alijs gētib⁹: ſicut in vobis. ſ. fructificat. k Ex ea die qua audiſti credendo. cetera patent ex litera. l Iō ⁊ nos. Hic ꝯñr apl's oñdit ſe beniuolū coloſſen. orando ꝓ coꝝ felici cōſummatōe. d. Ideo ⁊ nos ex qua die audi. vr̄m bonū principiū. m Nō ceſſa. ꝓ vo. orantes. mente. n Poſtulantes. orc. o Et imple. agni. volun. eius. i. vt plenius diuinā voluntatē cognoſcatis. p In omni ſapientia. q̄ſtū ad cognitōem rerū ad vitam actiuā ꝑtinentiū. q Et intellectu ſpiritali. q̄ſtū ad cognitōem ſpūaliū ad cōtemplatōem ꝑtinentiū r Ambuletis digne. ꝑ viā huius vite ad patriā. s Deo ꝑ oīa placentes. in ſpeculabilib⁹ ⁊ oꝑabilib⁹. t In omni oꝑe bono fructificantes. i. de bono i melius ꝓficientes q̄ſtū ad actiuā vitā. v Et creſcentes in ſcientia dei. q̄ſtū ad contemplatiuā. x In oī virtute. ſ. moꝛali ⁊ intellectuali. y Confoꝛtati ſ̄m ⁊c. hoc addit ad oñdendum ꝙ non loquit̄ de virtutibus politicis: ſed infuſis: que dantur a deo cū gratia: ⁊ ꝑ cum ſil'r augmentant̄. z In om̄i patientia. ꝑ aduerſarioꝝ tolerantiā. a Et longanimitate: ꝑ certā p̄mioꝝ expectatōem. b Gratias agen. deo ⁊ patri qui dignos nos. gētiles ⁊ iudeos indifferenter. c Fecit. ꝑ gratiam baptiſmalē. d In partē ſoꝛtis ⁊c. q2 gratia baptiſmalis dignū facit hereditate eterna: que habet̄ in clara dei viſione. e Qui eripuit nos de po. tene. i. de ꝑtāte inimici ꝑ moꝛtē filij ſui. f Et tranſtulit in regnū filij: q2 eripiendo nos de regno ⁊ ꝑtāte dyaboli. reponit nos in regnū filij ſui: q̄ regnat hic in fidelibus ꝑ grām: ⁊ in beatis ꝑ gl'iam. g Dilectōis ſue. ꝑ hoc nō eſt intelligendū ꝙ filius ꝓcedat a ſpūſancto qui ē amoꝛ ſeu dilectio: ſed dicit̄ filius dilectōis paterne: inquantū pater ſumme diligit ip̄m: ⁊ nos ꝑ eum. h In quo. i. ꝑ quē. i Habemus redēptōem a ꝑtāte dyaboli. k Et remiſſionē peccatoꝝ. ꝑ ſacramenta baptiſmi ⁊ pnīe que habent efficaciā a paſſione xp̄i. l Qui eſt imago. Poſtq̄ȝ apl's oñdit ſe beniuolū coloſſenſibus: Hic ꝯñr inducit eos ad tenendū firmiter euangelij veritatē. Et diuidit̄ in tres partes: q2 p̄mo declarat auctoꝛitates euangelij: ſcdo inuitat ad firmiter adherendū ei: ibi. Et vos cū eſſetis: tercio rn̄det tacite q̄ſtioni: ibi. Cuius factus ſum. auctoꝛitatē vo euāgelij declarat ꝑ excellētias auctoꝛis ipſius. ſcꝫ xp̄i cuius excellentias tripliciter declarat: p̄io in cōꝑatōne ad patrem ſuū: ſecūdo ad totū vniuerſum: ibi. Qm̄ in ip̄o: tercio ad coꝛpus ei⁹ myſticū: ibi. Et ip̄e eſt caput. q̄ſtum ad p̄mū declarat duas excellentias xp̄i: p̄ma ē ꝙ ē imago patris. i. expſſa ſimilitudo ipſius ſ̄m deitatē. Sciendū tn̄ ꝙ imago alicuius pōt dici dupliciter vno mō naturalit̄: ſicut in hūanis filius dr̄ imago patris q2 ꝓcedit ab eo per modū nature et in eadeꝫ ſpecie. Alio mō artificial'r: ſicut imago herc̄lis ē in lapide: p̄mo mō xp̄c eſt imago dei patris: tn̄ in idētitate numerali nature: q2 diuina natura nō eſt multiplicabilis: creatura aūt intellectualis eſt imago dei in natura aliena: ⁊ ſic nō eſt ꝓp̄ie eius imago: ſed magis ad eius imaginē. m Primogenitus oīs creature. .i. genitus ante oēm creaturā: q2 generatio filij a patre ē eterna: ꝓductio aūt creature eſt t̄palis que pōt dici large generatio: eo mō quo deus dr̄ pater oīm ꝑ creatōem. n Qm̄ in ip̄o. Hic ꝯñr ponit excellentias xp̄i: q̄ſtuꝫ ad totū vniuerſum: nam oīa p̄exiſtunt in eo: ſicut in cā exemplari: ideo dr̄. n Qm̄ in ip̄o cōdita ſunt vniuerſa. i. cōdi diſpoſita: oēs. n. creature cōꝑantur ad deū: ſicut artificiata ad artificē: Sap. vij. Omniū. n. eſt artifex: artificiatum vo eſt p̄ius in cōceptu artificis q̄ȝ in effectu: domus em̄ extra fit a domo intra. vij. meta. filius aūt in diuinis ē cōceptus ⁊ verbū patris: ⁊ ideo oēs creature in ip̄o p̄exiſtunt exemplariter ab eterno: q2 nulla nouitas eſt in deo. o Viſibilia. q̄ſtū ad creaturas coꝛꝑales. p Inuiſibilia. q̄ſtum ad ſpūales. q Siue throni ſiue dominatōes. exp̄mit quatuoꝛ oꝛdines angeloꝝ: quoꝝ p̄im⁹ eſt de ſupꝛema hierarchia: ſecundus ⁊ quartus de media: tercius vo d̄ infima: ⁊ ꝑ hoc intelligunt̄ alij oꝛdines qui oēs p̄exiſtunt in deo: ſicut in exemplari: ⁊ ſil'r oīa p̄exiſtunt in eo: ſicut in cauſa efficiente: ⁊ in eo quieſcunt: ſicut in fine: Prouer. xvj. Uniuerſa ꝓpter ſemetip̄m repatus ē dn̄s: iō ſubdit̄. r Omnia ꝑ ip̄m. iūgat̄ ſic litera: Oīa ꝑ ip̄m. ſupple creata ſunt efficienter. s Et in ip̄o. ſupple quieſcunt finaliter. t Et ip̄e eſt ante oēs. ſ. creaturas quas p̄cedit duratōne ⁊ dignitate. v Et oīa in ip̄o cōſtant: q2 ꝑ ip̄m oīa cōſeruant̄ in eſſe: ſicut de nihilo creata ſunt: ſic in nihilū redigerent̄: niſi ꝑ ip̄m manutenerentur. x Et ip̄e ē caput. Hic ꝯñr ponunt̄ excellentie xp̄i q̄ſtuꝫ ad coꝛpus myſticū eius: cum dr̄: Et ip̄e ē caput coꝛpis eccleſie. influēs ſenſum ⁊ motū ſ̄m vitā grē: Io. j. De pleni

tudine eius oēs nos accepimus grām ꝛc. y Qui eſt
p̄in. ꝓmoge. ex mortuis. lȝ. n. aliqui reſurrexerūt a morte
ante xp̄m: vt lazarus ꝛ plures alij: illa tn̄ nō fuit ꝑfecta re
ſurrectio: q̄ꝛ reſurrexerūt ad vitā mortalē que magis dici
tur mors q̄ȝ vita: q̄ꝛ ē quedā tendentia ad mortem: vñ illi
poſtea mortui ſūt:
ſed xp̄c prim⁹ ſur-
rexit ad vitā imor-
talē que ē ꝑfecta re
ſurrectio ꝛ vera. et
q̄ꝛ primū in aliquo
genere ē cauſa alio
rum. iō reſurrectio
xp̄i ē cauſa n̄re re-
ſurrectiōis: ꝓpt̄ qđ
d̄r hic: Principiū
ꝓmogeni. ex mor-
tuis.

ȝ Ut ſit in omni-
bus ipe ꝓmatū te-
nens. nō ſolū reſpe
ctu hoim: ſ etiam
oim angelorū: tum
ꝓpter plenitudinē
gratie que data eſt
ei nō ad menſurā:
Jo. iij. Angelis āt
ad menſurā data
ē: tū q̄ꝛ lȝ humana
naťa xp̄i ſm ſe ac-
cepta ſit iferior an-
gelica: ꝓpter qđ d̄r
xp̄c ab angelis mi-
noratus: pſal. viij.
tn̄ inquantū ē vni-
ta diuinitati in ſup-
poſito filij excellentior ē effecta: iō ſubdiť.

creata ſūt. [t] Et ipe ē añ oēs
[v] ꝛ oīa in ipo cōſtāt [x] Et ipe
ē caput corꝑis eccie: [y] q̄ ē ꝑn
cipiū primogeītus ex mor-
tuis [z] vt ſit ī oībꝫ ipe prima-
tū tenēs. [a] Quia in ipo [b] cō-
placuit [c] oēm plenitudinē
[d] inhabitare: [e] ꝛ ꝑ eū recōci-
liari oīa in ipm: [f] pacificās
ꝑ ſanguinē crucis eius: [g] ſi-
ue q̄ in terris [h] ſiue q̄ ī celı̄s.
[i] Et vos cū eſſetis aliēāti
enati [k] ꝛ inimici ſenſu [l] ī opi-
bus malis: [m] nūc aūt [n] recō-
ciliauit [o] in corꝑe carnis ei⁹
[p] ꝑ mortē [q] exhibere vos ſcōs
[r] ꝛ imaculatos [s] ꝛ irrephēſibi
les [t] corā ipo: [v] ſi tn̄ ꝑmanetis
in fide [x] fūdati ꝛ ſtabiles [y] et
imobiles a ſpe euāgelij qđ

a Quia in ipo. ſ. homine xp̄o. b Cōplacuit. toti tri-
nitati. c Oēm plenitudinē. ſ. gratie. d Inhabita
re. illa. n. plenitudo data fuit a tota trinitate: ſm excellen
tiam aūt vnionis ſic exponiť. a Quia in ipo. homine
xp̄o. b Cōplacuit. filio dei. c Omnē plenitudinē
inhabitare. i. ſm plenitudinē ſue deitatis: q̄ꝛ ſolū filius eſt
incarnatus: lȝ hanc incarnatōem tota trinitas fecerit.
e Et ꝑ eū recō. oīa in ipm. deum patrē. f Pacificās
ꝑ ſang. crucis eius. fuit ſufficientiſſimus ad ſatiſfaciendū
ꝓ omnibus: iō ſubdiť. g Siue que in terra ſunt. q̄ꝫtū
ad homines. h Siue que in celis. q̄ꝫtū ad angelos: nō
tn̄ ſic intelligendo q̄ peccatū angeli ſit finalr̄ remiſſibile ꝑ
paſſiōeȝ xp̄i: vt credit origenes: ſ q̄ꝛ ꝑ paſſionē xp̄i corū ſo
cietas reſtaurať: ꝑ hoc q̄ hoies ſancti per xp̄m redempti
ibidē aſſumunť: ex iſtis aūt excellētijs pȝ auctoritas euā
gelij: cuius lator eſt xp̄c. i Et vos. hic ꝯñr inducit co-
loſſen. ad obſeruatōem ipius. d. Et vos cū eſſetis aliena-
ti. a deo ꝑ ydolatriā. k Et inimici ſenſu. i. ſenſibiliter ꝛ
manifeſte. l In opibus malis. i. ꝑ opa mala ad ſenſū
patentia. m Nunc aūt. ſ. poſt vr̄am ꝯuerſionē.
n Recōciliauit. ſupple vos. o In corꝑe carnis eius
. i. in corꝑe ſuo paſſibili. p Per mortē. quā ſuſtinuit in
corꝑe paſſibili: ꝛ ꝑ quā ſumus redempti. q Exhibere
vos ſanctos. i. ſanctificatos ꝑ baptiſmū in quo nobis ꝑle
narie cōicať effectus paſſionis. r Et immaculatos. in
ꝑſonis ꝓprijs. s Et irrephenſibiles. a primis.
t Corā ipo. i. cū rectitudine intentiōis: ꝛ nō ſolū coram
mundo ꝑ fictionē hypochriſis. v Si tn̄ ꝑmanetis in
fide. ſ. xp̄i. x Fundati ꝛ ſtabiles. ꝯtra ꝑſuaſiones pſeu
do apſorū. y Et immo. a ſpe euan. qđ au. vt. ſ. ſperetis
cōſequi vitā eternā ꝑ fidem xp̄i: ꝛ eccie ſacra: ꝛ nullo mō
ꝑ legalia. ȝ Qđ p̄di. ē in vniuerſa creatura. ꝑ vniuer-
ſam creaturā intelligiť ois hō: eo q̄ habet ſiilitudinē cū oi
creatura: ſm q̄ dicit Greg. omel. xix. Hō nanqȝ cōe eē cuȝ
lapidibus: viuere cū arboribus: ſentire cū animalib⁹: in-
telligere cū angelis: nō ē ſic intelligendū q̄ euāgeliū extūc

fuerit predicatū ſingulis hoibus de toto mūdo: ſ quia
fuit tunc predicatū in oibus ꝑtib⁹ mūdi in q̄bus habi-
tabāt hoies: ex quibus aliqui crediderūt: ſicut dcm̄ eſt
ſupra. a Cuius factus ſum. Hic apl̄s r̄ndet cuidā
tacite queſtioni: q̄ꝛ poſſet aliquis dicere q̄d ꝑtinet ad
paulū: ita ſcribe
re coloſſen. cuȝ
tn̄ eis nō predi-
cauerit: vt dcm̄
eſt ſupra. nec eti
am eos viderit:
vt habeť ca. ſe.
Ad qđ r̄ndet q̄
hoc ꝑtiebat ad
eū eo q̄ erat apo
ſtolus gētiū vt
dictum ē ſupra
Galath. ij. Qui
opatus ē petro
ꝛc. de quorū nu-
mero erant co-
loſſen. ꝛ hoc eſt
qđ dicit.

a Cuius. ſcilȝ
euangelij. b
Factus ſuȝ ego
paulus miſter.
. i. predicator ex
aplatus officio.
c Qui nūc gau
deo in paſſioni-
bus. i. in carcere
quē patior.
d Pro vobis.
gentilib⁹: eo q̄
predicaui euan-

audiſtis: [z] qđ p̄dicatū eſt in
vniuerſa creatura q̄ ſb celo
ē: [a] cui [b] fact⁹ ſum ego paul⁹
miſter: [c] q̄ nūc gaudeo ī paſ
ſionibꝫ [d] ꝑ vob: [e] ꝛ adimpleo
ea q̄ deſunt paſſionū xp̄i [f] in
carne mea ꝓ corꝑe ei⁹ qđ eſt
eccia [g] Cuius [h] fact⁹ ſum ego
miniſter [i] ſm diſpenſatōem
dei que data ē mihi in vob
[k] vt impleā verbū dei: [l] my-
ſteriū [m] qđ abſcōditū fuit a
ſeculis ꝛ generatiōibꝫ: [n] nūc
aūt [o] manifeſtū ē ſctis eius:
[p] q̄bꝫ voluit de⁹ [q] notas facē
diuitias glie ſacri h⁹ [r] in gē-
tibꝫ: [s] qđ ē [t] xp̄c [v] in vob ſpes
glie: [x] quē nos āñūciamus
[y] corripiētes oēȝ hoieȝ [z] ꝛ do
cētes [a] ī oī ſapia: [b] vt exhibe-

geliū gentilibus de quibus vos eſtis: lȝ. n. nō predica-
uerit eis ꝑ ſeipſum: predicauit tn̄ eis ꝑ ſuos diſcipulos
vt predcm̄ ē. e Adimpleo ea que deſunt paſſionū
chriſti. paſſiones aūt chriſti duplr̄ dicunť: vno modo ī
corꝑe ꝓprio in quo ſuſtinuit famē: ꝛ ſitim: ꝛ mortem:
ꝛ ſic accipiendo nihil erat ibi adimplendum. Alio mō
ꝓut patiť in mēbris ſuis que ſūt fideles ſm q̄ dic act.
ix. Saule ſaule quid me ꝑſequeris ꝛc. ꝛ ſic loquiť hic
apl̄s: iō ſubdit. f In carne mea. ꝛ q̄ꝛ paſſiones ſan
ctorū ſunt ad bonū totius eccie cuius ſunt mēbra: ido
ſubdiť. Pro corꝑe eius qđ eſt eccīa. g Cuius ſup-
ple eccie. h Factus ſum ego miniſter. prelati. n. ec
cleſie nō ſunt dn̄i: ſ miniſtri. i Scdm diſpenſatioȝ
dei que data ē mihi in vobis. inquantū a deo fact⁹ ſum
apl̄s gentiū. k Ut impleā verbū dei. annūciando
verbo ꝛ ſcripto. l Miniſteriū. i. ſacrū ſecretū.
m Qđ abſconditū fuit a ſe. ꝛ gene. quia ante tēpus
chriſti nō fuit cognitū niſi a falſis ꝓphetis. n Nunc
aūt. tpe gratie. o Manifeſtū ē ſanctis eius. i. ſan-
ctificatis ꝑ baptiſmuȝ. p Quibus voluit deus. ex
ſua mera gratia. q Notas facere diuitias glie ſa-
cramenti hui⁹. i. copioſam gliam hui⁹ ſacri ſecreti.
r In gentibus. quarū ſum apl̄s. s Qđ. ſ. ſacrm̄
ſecretū. t Eſt xp̄c. qui ē deus incarnatus: paſſus ꝛ
mortuus. reſuſcitatus: ꝛ ad dexterā patris eleuatus.
v In vobis ſpes glie. ꝑ ipſum ꝯſecutōem glie certi-
tudinalr̄ expectando: ſi tn̄ in ea fideliter maneatis.
x Quē nos annūciamus. predicando. y Corri-
pien. oēm hominē. a veritate euangelij deuiantem.
ȝ Et docētes. oēm hoiem a In oī ſapia. ad ſalu-
tem neceſſaria. b Ut exhibeamus oēm hominē ꝑ
fectū in xp̄o ihu. Circa qđ ſciendū q̄ ꝑfectuȝ d̄r cui ni-
hil deeſt. v. meta. qđ dupliciter pōt intelligi. vno mo-
do q̄ꝛ nihil deeſt de neceſſarijs ad ſalutē: ꝛ de hac perfe
ctōe loquiť hic apl̄s. Alio mō q̄ꝛ nihil deeſt de his que
pn̄t ineſſe ꝑficientia ad ſalutē: ꝛ ſic non accipiť hic q̄ꝛ
talis ꝑfectio nō habeť in via, in qua pōt homo ſp ꝑfi-

cere: vt dcm̄ ē ſupra philippē.iiij. c In quo.i.ꝓpter qd̄. d Et laboro certādo.ↄtra aduerſarios fidei n̄ ſolū verb: ſ; opib⁹ miraculoſis.iō ſubdit. e Scd̄m opatōem eius.i.dei qui facit miracula. f Quā opa tur in me.i.ꝑ me. g In virtute.ſ.ſua ⁊ nō mea.

illo in gratiarū actōe.i.abundāter grās agendo xp̄o de ve ſtra vocatōe. x Uidete.cauendo diligēter. y Ne quis vos decipiat ꝑ phiam ⁊c.rōnes.n.phice cōtra fidē xp̄i ſunt inanes ⁊ ſophiſtice: ꝓcedunt.n.ex apparentibus ſenſui: ⁊ applicant ad materiā ſenſum totalr̄ excedentē: cōcludēdo ꝙ deus nō poſſit humanari: ꝟgo parere: mortuos reſurgere et hmōi: ſ; nō valet: q2 virtus diuina cū ſit infinita: pōt illa que ſūt nature impoſſibilia: iō ſubditur. z Scd̄m traditōem hoim q̄rū doctrina ex apparentibus ſenſui ꝓcedit.

Ca.ij.

Uolo āt. Hec ē ſe cūda ps principalis in q̄ apl's inducit coloſſen. ad p̄cauēdū pſeudo apoſtolo᷑ falſitatē. Et diuiditur in duas: q2 pmo ponit motiuū: ſecundo ꝓcedit ad ꝓpoſitū: ibi. Hoc autē dico. motiuū aūt apoſtoli fuit ſolicitudo quā habebat de ſalute coloſſen. ⁊ alio᷑ fideliū: ⁊ hoc eſt qd̄ dicit.

a Uolo autē ⁊c. ⁊ ptz lr̄a vſq; ibi. b Ut cōſolent̄ cor.ipo᷑ ꝑ ſp̄m ſanctū inhabitantē qui ē cōſolator. c Inſtructi i charitate.q̄ diffundit in cordibus nr̄is ꝑ ſp̄m ſanctū ⁊c. Ro.v. d Et in oēs diuitias plenitudinis intellectus. vt ſic nō ſolū ſint pfecti q̄ntū ad affectū: ſ; etiā q̄ntū ad intellectū.

am⁹ oēm hoīem pfectū in xp̄o ih̄u: ᶜin q̄ᵒ ⁊ laboro certādo ᵉſcd̄m opatōē ei⁹ ᶠquam opat̄ in me ᵍin virtute.

Capitm̄.ij.

ᵃUolo.n.vos ſcire q̄lē ſolicitudinē habeā ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q̄ ſt̄ laodicie ⁊ q̄cūq; nō viderūt faciem meā in carne: ᵇvt ↄſolēt̄ corda ipo᷑ ᶜinſtructi in charitate: ᵈ⁊ in oēs diuitias plenitudīs intellect⁹ ᵉin agnitōne myſterij ᶠdei p̄ris ⁊ xp̄i ih̄u: ᵍin q̄ ᵇſt̄ oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſcīe abſcōditi ⁱHoc aūt dico: ᵏvt nemo vos decipiat in ſublimitate ſmonū. ˡNā etſi corpe abſ̄ns ſū; ᵐſ; ſpū vobiſcū ſū; ⁿgaudēs ⁊ vidēs ordinē vr̄m: ᵒ⁊ firmamētū ei⁹ q̄ in xp̄o ē fidei vr̄e ᵖSicut ergo accepiſtis ih̄m xp̄m dn̄m nr̄m: ᵠin ipo ambulate: ʳradicati ˢ⁊ ſupedificati in ipo: ᵗ⁊ ↄfirmati in fide: ſic̄ ⁊ didiciſtis: ᵛabundātes in illo in grarū actōe ˣUidete ʸnequis vos decipiat ꝑ philoſophiā et inanē fallaciā: ᶻſcd̄m traditōnē hoim: ᵃſcd̄m elemēta mūdi: ᵇ⁊ nō ſcd̄m xp̄m. ᶜQuia in ipſo inhabitat oīs plenitudo diuinitatis ᵈcorpalr̄: ᵉ⁊ eſtis in illo ᶠrepleti ᵍq̄ ē caput oīs principatus et poteſtatis. ʰIn q̄ ⁱet circūciſi eſtis circūciſiōe nō manufacta ᵏin expoliatōe corpis carnis ˡſ; in circūciſiōe xp̄i ᵐↄſepulti ei in baptiſmo: ⁿin q̄ reſurrexiſtis ᵒꝑ fidē opatōis dei ᵖq̄ ſuſcitauit illū a mortuis. ᵠEt vos cū mortui eſſetis in delictis ʳ⁊ ꝑputio carnis vr̄e ˢↄuiuificauit cū illo ᵗdonās vobis ᵛoīa delicta: ˣdelens qd̄ aduerſus nos erat ʸchirographum decreti

a Scd̄m elementa mundi.i.ſcd̄m curſum ⁊ virtutē nature. b Et non ſcd̄m xp̄m.i.virtutē xp̄i que eſt infinita. c Quia in ipo inhabitat oīs plenitudo diuinitatis.i. diuinitas pfecta n̄ ſolū ꝑ eſſentiā: p̄ntiam ⁊ potentiā: ꝑ quē modum eſt in omnibus creatur̄ vel ꝑ grām: ꝑ quē modū eſt ſpālit̄ in ſanctis: ſ; etiā ꝑ vniōnē in ſuppoſito verbi. d Corpaliter.q2 eſt a verbo aſſumpta ſcd̄m corpus. vnde ⁊ in triduo mortis xp̄i corpus fuit vnitum diuinitati.q̄uis eēt ab aīa ſepatum.

e In agnitōe miniſterij.i.ſecreti. f Dei p̄ris xp̄i ih̄u. cognoſcēdo ꝙ pater ⁊ filius ſunt diſtincte pſone ⁊ vnus deus. g In quo.ſ.ih̄u. h Sunt oēs theſauri ſapie ⁊c. nam in eo ſcd̄m naturā diuinā ē ſapīa diuina: que ē infinita: ⁊ ſcd̄m naturā humanā h; plenitudinē ſcie: ſicut ⁊ gratie: cognoſcens oīa que cognoſcit verbū ſcientia viſionis: i Hoc aūt dico. hic accedit ad ꝓpoſitū inducēdo coloſſen. ad p̄cauendū deceptōes falſo᷑ aplo᷑. Circa qd̄ ſciendū ꝙ ad decipiēdum tripliciter conabant̄: vno mō argumētis philo. nam aliqui co᷑ in phia inſtructi erant: alio mō ex auctoritate legis: eo ꝙ data fuerat a deo: tercio mō ex ſimulatōe ſanctitatis: qua frequenter ſimplices decipiunt̄. primo ergo inducit ad euitatōem pmi: ſecundo ſecūdi: ibi. Et eſtis. tercio tercij: ibi. Nemo vos ſeducat. Circa pmū.d. i Hoc aūt dico. de ſolicitudine mea ꝓ vobis. k Ut nemo vos ſedu.in ſubli.ſer.i. verbis phicis. l Nam etſi corpe abſens ſum. a vobis. m Sz ſpū vobiſcū ſum. ſicut ſpūs eliſei erat p̄ns cū giezi qn̄ giezi accepit munera a naaman: vt dz iiij. Reg.v. videbat.n.apl's in ſpū que apud coloſſen. agebant̄. n Gaudēs ⁊ videns ordinē vr̄m.i.gaudens de hoc qd̄ video veſtrū modū viuendi ordinatū. o Et firmamentū eius que in xp̄o eſt fidei vr̄e.i.fidē vr̄am de xp̄o firmā eē. p Sicut igit̄ accepiſtis dn̄z ih̄m xp̄m.i.fidē eius. q In ipo ambulate. de virtute in virtutē. r Radicati in charitate. s Supedificati in xp̄o.ꝑ alias virtutes. t Et cōfirmati in fi.ſicut ⁊ didici a diſcipulis meis. v Abundātes in

e Et eſtis. Hic conſequenter inducit ad p̄cauendū ſcd̄m deceptionis modum. quia gratia xp̄i eſt ſufficientiſſima ad tollendum omne malū. ⁊ ad conferendum ſalutē abſq; obſeruatione legalium: ideo dicit. e Et eſtis in illo .i.per illum. f Repleti.gratia. g Qui ē caput omnis principatus.i.non ſolum hominum ſed etiam angelo᷑: ꝓpter quod ſine legalibus pōt vos adducere ad eo᷑ conſortium: ideo ſubdit. h In quo.i.ꝑ quem. i Et circūciſi eſtis circū.nō manufacta.i.nō circūciſione carnali: ſicut iudei. k In expoliatione corporis carnis.i.in amotione pellicule ꝓtem generatiuam operientis. l Sed in circūciſione xp̄i.i.ꝑ xp̄m data que eſt ſpiritualis in amotione peccatorum: ⁊ hoc per baptiſmum q̄ totaliter tollit peccatum: ideo ſubditur. m Conſepulti ei in baptiſmo.i.totaliter mortui peccato. n In quo ⁊ reſurrexiſtis. ad vitam gratie. o Per fidem operatōis dei.i.quam deus operatur. p Qui ſuſcitauit illum a mortuis. ad vitam immortalem: Rom.vj. Chriſtus reſurgens ex mortuis ⁊c. q Et vos cū mortui eſſetis in delictis.i.peccatis actualibus. r Et preputio carnis veſtre.ſ.in originali peccato quod per originem contrahitur. s Conuiuificauit cum illo. vita gratie. t Donans vobis.i.gratis remittens. v Omnia delicta. tam originale peccatum q̄; ſupaddita. x Delens qd̄ aduer.nos erat.ſ.iudeos. y Chirographum decreti.i.obligatōem legis veteris q̄ntum ad ceremonialia ⁊ iudicialia.

ᵃqđ erat ꝯtrariū nob. Et ipm tulit đ medio ᵇaffigēs illud cruci: ᶜ⁊ expoliās pricipatus ⁊ ptātes ᵈtraduxit ꝯfidēter: ᵉpalā triūphās illos ᶠin ſeipo. ᵍNemo ḡ vos iudicet ʰin cibo aut ī potu: aut ī pte diei feſti ᵏaut neomenie ˡaut ſabbatoꝝ ᵐq̄ ſūt ⁿvmbꝛa futuroꝝ: ᵒcoꝛpꝰ āt ᵖxpi. ᵠNemo vos ſeducat volēs ʳī hūilitate ˢ⁊ religione angeloꝝ q̄ nō vidit: ᵗambulās fruſtra ᵛinflatꝰ ſenſu carnis ſue: ˣ⁊ ñ tenēs caput ʸex quo ᶻtotū coꝛpus ꝑ ᵃne-

a Qđ erat ꝯtrariū nobis. eo ꝙ erat onus impoꝛtabile nobis: ⁊ patribꝰ nr̄is: vt habeť act. xv. b Affigēs illđ cruci. q: legalia moꝛtificata ſunt ꝑ paſſionē xpi. c Et expo. pnci. ⁊ ptātes. i. demones q̄ ſic noiant: eo ꝙ naturalia in eis remāſerūt integra: q̄ fuerūt ſpoliati qñ xpc eduxit de limbo p̄res veteris teſtamenti. d Traduxit cōfidēter. i. potēter ad celeſtia. e Triūphās illos. qđ dupliciter pōt exponi vno mō referendo li illos ad demōes q̄s deuicit. alio modo referēdo ad patres quos ſui triūphi fecit participes vt ſit ſenſus. e Triūphans illos. i. triūphare faciēs f In ſeipo. i. per virtutē ꝓpriā ⁊ nō alienā. ex p̄dictis igiť ꝯcludit. g Nemo ḡ vos iudicet. trāſgreſſores. h In cibo ⁊ potu. lege ꝓhibito: ſi vtamini. i Aut in pte diei feſti. a vobis nō celebꝛata: vt paſche: penthecoſtes: ⁊ hmōi k Aut neomenie. i. pꝛime diei menſis. l Aut ſabbatoꝝ. in fine hebdomade: iſti. n. dies in lege dicūť celebꝛes ſ; hec celebꝛitas ceſſauit tanq̄ figuralis adueniēte veritate ꝑ xp̄m: iō ſubdiť. m Que ſunt. i. fuerunt tpe ve. te. n Vmbꝛa futuroꝝ. tpe xpi. o Coꝛpus aūt. i. ſoliditas veritatis huius vmbꝛe. p Chꝛiſti. i. ptinet ad xp̄m ꝑ quē eſt impleta. q Nemo. Hic ꝯſequēter inducit ad p̄cauendū deceptiōis terciū modū qui eſt ꝑ ſimulatōꝫ ſanctitatis. d. Nemo vos ſe. volens ambulare. r In humilitate. ficta. s Et religione angeloꝝ. i. oñdens ſe tanq̄ nunciū a deo miſſum: ſicut angelus: qđ faciebāt aliqui pſeudo apl̄i. t Ambulans fruſtra. i. pdēs quicq̄d boni agit v Inflatus. i. ſupbiens ex ſui ſenſus p̄ſumptōe. x Et nō tenēs caput. i. xp̄m ꝑ verā ⁊ ſincerā ſui fidē. y Ex quo. i. ex cuius influxu ſpūali. z Totū coꝛpus eius. myſticū qđ eſt eccl̄ia: a Per nexus ⁊ cōiunctōnes. fideliū ad inuicem. b Subminiſtratū eſt et conſtructū. ꝑ officiū ſupioꝝ in inferioꝛes ſm̄ diuerſos eccleſie ſtatus. c Creſcit in augmentū. virtutū ⁊ meritorum. d Dei. i. ad honoꝛē diuinū: ex quo ꝯcludit vlterius vitationū obſeruationū legaliū. d. e Si ḡ moꝛtui eſtis cū xp̄o. i. ꝯfigurati moꝛti eius ⁊ ſepulture ꝑ baptiſmū in quo plenarie cōmunicať virtus moꝛtis ſue: et ꝑ ꝯñs. f Ab elementis huius mūdi. ſupple ſepati. Et dicunť hic elementa ve. te. ſacramenta: q̄a ꝯſiſtebant in quibuſdā rebus coꝛpalibus: vt in ablutōe aque luſtrationis ⁊ vnctōnibus: in quibꝰ nulla erat ſpūalis virtus: ꝓpť hoc dicunť elementa egena ⁊ infirma: Gal. iiij. In ſacramētis no. le. eſt virtus ſpūalis ad ꝯferendū grām. g Quid adhuc tanq̄ mundo viuētes. ⁊ nō xp̄o. h Diſcernitis. dicentes vnus alteri. i Ne tetigeritis. imūda ſm̄ legē: vt moꝛticinū: vel aliquid hmōi. k Neq; guſtaueritis. cibū in lege ꝓhibitū: vt poꝛcū vł aliq̄d hmōi l Neq; ꝯtrectaueritis. vendēdo talia vł emendo. m Que ſunt oīa. i. que oīa ⁊ ſilia ſunt. n In interitu. i. in peccatū poſt publicatū euangeliū. o Ipſo vſu. i. ſiquis vtatur talibus obſeruantijs. p Scđm p̄cepta ⁊ doctrinas hominū. hoc dicit: q: illi qui erāt ſupioꝛes in populo iudeoꝝ ad ceremonias legis multa addiderant: de quoꝝ obſeruantia erant magis diligentes: q̄ꝫ de obſeruantia diuinoꝝ p̄ceptoꝛum: vt patꝫ Marci. vij. quod re-

xus ⁊ cōiunctōnes ᵇſūminiſtratū ⁊ ꝯſtructū ᶜcreſcit in augmētū dei ᵉSi ergo moꝛtui eſtis cū xp̄o ᶠab elementis huiꝰ mōdi: ᵍquid adhuc tanq̄ viuētes mūdo ʰdecernitis: ⁱNe tetigeritis ᵏneq; guſtaueritis: ˡneq; ꝯtectaueritis: ᵐque ſunt oīa ⁿī interitu ᵒipo vſu ſm̄ ᵖpꝛecepta ⁊ doctrinas hoīm ᵠque ſūt rōnem quidem habētia ſapientie in ʳſupſtitiōe ˢ⁊ humilitate ᵗ⁊ nō ad p̄cendum coꝛpi: nō in honoꝛe aliquo ad ſaturitatē carnis.

pꝛobat pſal. ibidē. d. Inuanū aūt me colunt docentes doctrinas ⁊ p̄cepta hoīm: relinquētes. n. mandatū dei tenentes traditōes hoīm ⁊c. q Que ſť rōnē q̄. ha. ſa. i. ſpēm ſapiētie: ſ; nō ſm̄ vitatē: iō ſubdiť. r In ſupſtitōne. i. in ſupflua ⁊ vana religione: ſupple ſunt tales obſeruantie s Et humilitate. ſ. ficta de qua dicit Eccli. xix. Eſt qui nequiť ſe hūiliat ⁊ interioꝛa eiꝰ plena ſunt dolo. t Et nō ad p̄cendū coꝛpi. tales eñ coꝛā ſimplicibꝰ ſe iactabant ſibi nō p̄cere a laboꝛe coꝛpoꝛali ad pcurādam ſalutē pꝛimi: ⁊ refugē honoꝛē mundanū ⁊ lautū victum: tales. n. ſimulatiōes frequēter decipiūť ſimplices: ꝓpter qđ apoſtolꝰ talia docet p̄cauere: ſic ⁊ ſaluatoꝛ math. vij. d. Attendite a falſis ꝓphetis qui veniunt ad vos in veſtimentis ouiū: intrinſecus aūt ſunt ⁊c. Et eodē modo heretici decipiunt ſimplices.

Ad coloſſenſes.

Capitulo. ij. vbi dꝛ in poſtilla: Aut ſabbatoꝝ in fine hebdomade. iſti. n. dies in lege dicunť celebꝛes.

Additio.

Cum obſeruatio ſabbati poniť inter p̄cepta decalogi q̄ cōiter ſunt moꝛalia: p̄cepta aūt moꝛalia le. ve. manēt ꝓut cōiter teneť a doctoꝛibus. Attendendum eſt ergo quomodo apoſtolus obſeruationem ſabbatoꝝ ponat cum alijs celebꝛitatibus ve. te. que manifeſte erant ceremonialia: ⁊ ſic debebāt ceſſare tpe noue legis. Ad quod dicendū ſm̄ ſanctū tho. ſcđa ſcđe. q. cxxij. ar. iiij. in rñſione ad pꝛimū argumentū: p̄ceptū de ſanctificatōe ſabbati literaliter intellectū eſt ptim moꝛale ptim eſt ceremoniale. Moꝛale quidē q̄ꝫtum ad hoc ꝙ homo deputet aliqđ tpus vite ſue ad vacandū diuinis. ineſt. n. homini naturalis inclinatio ad hoc ꝙ cuilibet rei neceſſarie in vita ſua deputeť aliquod tempus vt pꝛo coꝛpoꝛali refectione ⁊ ſomno: et alijs huiuſmodi. Vnde ſpirituali refectioni q̄ mens hominis in deo reficitur aliquod tempus deputari habet ſm̄ dictamen naturalis rationis: ⁊ ſic habere aliquod tempus deputatum ad vacandum diuinis cadit ſub pꝛecepto moꝛali. Sed inquantū in hoc p̄cepto determinatur ſpeciale tempus in ſignum creationis mundi: ſic eſt pꝛeceptum ceremoniale. Et ideo nō obſeruatur hoc pꝛeceptum in noua lege: nec q̄ꝫtū ad diem quia nō dies ſabbati ſed dies dominica celebꝛatur nec q̄ꝫtum ad modum obſeruandi: quia in die dominica cibi coquuntur ⁊ homines itinerantur ⁊ alia huiuſmodi faciunt. Obſeruatio enim diei dominice in noua lege ſuccedit obſeruationi ſabbati nō ex vi pꝛecepti legis: ſed ſuccedit ex conſtitutione eccleſie ⁊ conſuetudine populi chꝛiſtiani: ꝓut in pꝛedicta. q. Et in obſeruatione ſabbati allegoꝛica ſignificatio: pꝛout fuit figura chꝛiſti in ſepulchꝛo in die ſabbati quieſcentis. Eſt etiam in obſeruatione ſabbati moꝛalis ſignificatio: pꝛut

ſignificat ceſſatōez ab oī actu peccati: ⁊ quietē mentis in deo: ſm quā ſignificatōem ē p̄ceptū generale: ⁊ etiā in hac obſeruatōe ſabbati ſignificatio anagoica: ꝓut ſcꝫ figurat quietē fruitōis dei q̄ ē in patria. Ca. iij.

Igitur ſi cōſurre .iij. xiſtis cū xp̄o:[b] q̄ ſurſū ſunt querite[c] vbi xp̄c ē i dextera dei ſedēs: q̄ ſurſum ſūt ſapite:[d] nō q̄ ſr̄ terrā.[e] Mortui.n. eſtis:[f] et vita vr̄a[g] abſcōdita ē cū xp̄o in deo[h] cū aūt xp̄c apparuerit vita vr̄a[i] tunc ⁊ vos appebitis cum ip̄o in glia.[k] Mortificate ḡ mēbra vr̄a q̄ ſūt ſup terrā:[l] fornicatōem:[m] immūdiciā[n] libidinē:[o] cōcupiſciam malā[p] ⁊ auariciā:[q] que ē ſimulacroꝝ ſeruitꝰ:[r] ꝓpter q̄[s] venit ira dei[t] ſup filios incredulitatis:[v] in quibꝰ[x] ⁊ vos ambulaſtis aliqn̄ cū viueretis in illis.[y] Nunc aūt deponite ⁊ vos omia:[z] irā:[z] indignatōꝫ:[a] maliciā:[b] blaſphemiā[c] turpem ſermonē de ore veſtro.[d] Nolite mentiri inuicem:[e] expoliantes vos veterem hominem[f] cum actibus ſuis:[g] ⁊ induentes nouum[h] euꝫ qui renouatur[i] in agnitionem dei ſm[k] imaginem eius qui creauit eum:[l] vbi non eſt maſculus ⁊ femina gentilis ⁊ iudeus circunciſio ⁊ preputium: barbarus ⁊ ſcytha: ſeruus ⁊ liber:[m] ſꝫ omnia ⁊ in omnibꝰ xp̄c.[n] Induite vos ḡ ſicͭ electi dei[o] ſancti[p] ⁊ dilecti[q] viſcera miſericordie[r] benignitatē[s] hūilitatē:[t] modeſtiā:

Igitur ſi cōſurrexiſtis. Poſt q̄ aplꝰs induxit coloſſē. ad tenēduꝫ fidei veritatē: ⁊ p̄cauendū pſeudo aploꝝ falſitatem: hic cōſeqn̄ter inducit cos ad ſaruandū vite ſc̄titatē ipos de morib' informando. Et diuidit in duas: q̄a primo facit hoc generaliter quo ad oēs: ſecūdo ſpālitcr quo ad aliquos ſtatus ſpāles: ibi. Mulieres. Circa primū ſciendū q̄ ſinis imponit neceſſitatē hꝭ q̄ ſunt ad finem: ⁊ iō primo inſtruit eos de appetitu finis: ſecūdo de moribus ad hunc finē ordinatis: ibi. Mortificate. Circa p̄mū dicit cōcludendo ex p̄dictis. a Igit̃ ſi cōſurrexiſtis cū xp̄o. p fidē charitate formatā. b Que ſurſum ſunt querite. i. bona celeſtia deſiderate. c Ubi xp̄c eſt in dex. dei ſe. membra. n. debent ſequi caput: xp̄c aūt ē caput eccie: vt p̄dictū eſt: ⁊ iō fideles qui ſunt mēbra eius debent eū ſequi p deſideriū: vt ſic ei iūgantur finaliter in celeſtibus p premij obtentū. d Non q̄ ſup terrā. in bonis terrenis ponendo finē: ⁊ ſubdit ronem. d. e Mortui. n. eſtis. peccato p baptiſmū: ⁊ ſic in terrenis non debetis ponere finē vr̄m: ſ; in bonis celeſtibus que nō apparent in p̄nti: iō ſubdit̃. f Et vita vr̄a. ſ. eterna. g Abſcōdita ē cuꝫ xp̄o in deo: in quo cōſiſtit obiectiue in viſione deitatis principalr: et hūanitatis xp̄i ſecūdario: iō. d. ſaluator Io. xvij. Hec eſt. n. vita eterna: vt cognoſcant te ſolū deū ⁊ quē miſiſti ih̄m xp̄m. h Cum. n. appa. xp̄c. in iudicio finali. h Uita vr̄a. modo dicto. i Tunc ⁊ vos apparebitis cum ip̄o in glia. q. d. tunc beata que mō vobis eſt abſcondita manifeſte erit vobis exhibita. k Mortificate. Hic p̄nr inſtruit eos de moribus ad beatitudinē ordinatis: ⁊ primo q̄tū ad depoſitiōem vicioꝝ: ſecundo q̄tū ad acquiſitōem virtutū: ibi. Et induentes Prima adhuc in duas: q: primo docet deponere peccata carnalia: ſcd̄o ſpūalia: ibi. Nūc aūt. Circa p̄mū. d. k Mortificate ergo mēbra vr̄a que ſunt ſup terraꝫ. i. q̄ ptinent ad p̄ntem vitā q̄ ſic ſunt mortificanda p auſteritatē vite: vt natura ſeruetur ad ſeruiendū deo: ⁊ vicia curent̃ que impediunt ingreſſum celeſtiuꝫ: ſm q̄ d̄: apoc. xxj. Non intrabit in eo aliq̄d coinquinatū: iō ſubdit̃. l Fornicatōnem que ē cōcubitus ſoluti cū ſoluta: ⁊ p hoc multo fortius intelligit̃ adulteriū eē deponendū. m Immundiciā. q̄tū ad peccatū cōtra naturā. n Libidinē. q̄tū ad oſcula tactus impudicos ⁊ ſimilia. o Concupiſcētiā malā. quia nō ſolū actus exteriores ſunt refrenādi ſ; etiā interiores mentis. p Et auariciā. que eſt iniuſta pecunie acquiſitio. vn̄ dicitur auarus. q. auidus eris. Reponitur aūt hoc inter carnalia vicia: q: fomentū eis preſtat: q: p pecuniā habent̃ cibi ⁊ potus lecti molles ⁊ hmōi ad luxuriā excitantes. q Que ē idoloꝝ ſeruitus. i. ſimilis idolatrie: inquantū auarus colit pecuniā ſuā ſtudioſe. r Propter que. vicia p̄dicta. s Uenit ira dei. i. eius vindicta. t Sup filios incredulitatis. qui vitā aliam nō credunt: ꝓpter qd̄ ſine freno vite p̄ntꝭ carnalitatibꝰ ſe exponunt: ꝓpter qd̄ in pſona eoꝝ d̄r Sap. ij. Umbre tranſitus ē tp̄s noſtrū ⁊ nō ē reuerſio finis noſtri: Uenite igitur ⁊ fruemur bonis ⁊c̄. v In quibus. i. int̃ quos x Et vos ambulaſtis aliqn̄. ſ. ante cōuerſionē vr̄am carnaliter viuēdo. y Nunc autem. Hic p̄nter inducit ad deponendū vicia ſpūalia. d. Nūc aūt depo. ⁊ vos oia. i. nō ſolū vicia carnalia: ſ; etiāꝫ ſpūalia. z Irā. i. appetitū illicitū vindicte. z Indignati. i. eius ſignū in facie.

a Maliciam. i. mali machinatōem in corde. b Blaſphemiā. contra deum. c Turpem ſermonē. ſcꝫ detractōis: murmuratōis ⁊ deriſionis cōtra p̄rimum. d Nolite men. inui. vnus alterū ſic decipiendo. e Expoli. vos ve. hominem. i. ſtatum gentilem. f Cū acti. ſu. mal': vt ſic deponant̃ omnia peccata. g Et indué. Hic p̄nr inducit ad virtutem acquiſitōnem que ſunt mentis indumenta: ⁊ primo ponit ad hoc motiuum: ſecundo ꝓſequitur intentum: ibi. Induite vos. motiuū aūt eſt: quia homo eſt ad imaginē dei factus ſm mētem: que imago deformat̃ p vicia: ⁊ reformat̃ p virtutem ꝓpter qd̄ debꝫ homo moueri ad virtutis acquiſitōꝫ: iō. d. g Et induē. no. ſupple hoīem q̄ renouatus ē p baptiſmū h Eū q̄ renouat̃. i. in hac renouatōe p baptiſmū ꝑficit. i In agni. dei. i. p augmentū fidei formate charitate. k Scd̄m imagi. eius ⁊c̄. i. ſm p̄tē intellectiuam in qua eſt ad dei imaginē factus. l Ubi nō eſt maſ. ⁊ fe. q: diſtinctio ſexus nō ē ex p̄te mentis: ſ; corp̄is: iſtud tñ: Maſculus ⁊ femina nō ē in libris correctis q̄ ſic habet. Ubi nō eſt gentilis ⁊ ⁊ iudeus ⁊c̄. ⁊ ſic li vbi refert̃ ad deū de q̄ immediate p̄dixerat q̄ creauit eū: nam apud deū nō eſt pſonaꝝ acceptio: ſ; recipit oēm venientem ad ſe p fidē: ita q̄ nulla diuerſitas p̄iudicat: ſiue natōis: iō ſubdit̃: Gentilis ⁊ iudeus. ſiue obſeruationis: iō ſequit̃. Circūciſio ⁊ p̄putium: ſiue lingue: Barbarus ſ; ⁊ ſcytha. ſiue cōditōis. Seruus ⁊ liber. ⁊ per hec intelliguntur alie diuerſitates quecunq̄. m Sed omnia in omnibus xp̄c. i. xp̄c eſt in oībus p grām: ⁊ oia opa quoꝝ bona principaliter opatur. n Induite. hic p̄nr ꝓſequit̃ intentū de virtutibꝰ: ⁊ p̄mo in cōpatōe ad ꝓximū: ſecūdo ad deū: ibi. Et pax xp̄i. ⁊ prꝫ ordo: nā ex notioribus p̄cedit ad minus nota: dicit ḡ cōcludēdo ex p̄cedēti motiuo. n Induite vos ergo ⁊c̄. i. predeſtinati ab eterno. o Sancti. i. ſc̄tificati p baptiſmū in tp̄e. p Et dilecti. p augm̄tū gr̄e. q Uiſcera miſcd̄ie. q̄tū ad pietatie affectū. r Benignitatē. q̄tū ad eiꝰ effectū. vn̄ d̄r benignꝰ. q. bn̄ ignitꝰ ad bn̄faciēdū primo in effectu. s Hūilitatē. q̄ eſt virtutū cuſtos ⁊ fundamentum. t Modeſtiam. bene vtendo ꝓſperis.

[a]patiētiā [b]ſupportātes inuicē [c]⁊ donātes vobiſmetipſis ſi qͥs aduerſus aliquē hʒ q̄relā: ſic ⁊ dn̄s donauit vob: ita ⁊ vos. [d]Sup oīa aūt hec charitatē habete: [e]qđ ē vinculū pfectōis: [f]⁊ pax xp̄i [g]exultet [h]in cordibꝫ vr̄is: [i]in q̄ [k]vocati eſtis in vno corpe: [l]⁊ grati eſtote [m]Verbū xp̄i habitet ī vobis abūdāter: [n]in oī ſapiā [o]docētes ⁊ [p]cōmonētes voſmetipoſ ī pſalmis hymnis ⁊ [q]cāticis ſpiritalibus [r]in grā cātātes in cordibus vr̄is deo. Oīe qđcūqꝫ facitis ī vbo aut ī ope [s]oīa in noīe dn̄i nr̄i iħu xp̄i: [t]gratias agētes deo ⁊ prī p ipm [v]Mulieres ſubdite eſtote viris: [x]ſic opꝫ in dn̄o [y]Viri diligite vxores vr̄as: [z]⁊ nolite amari eē ad illas [a]Filij obedite p oīa [b]pentibꝫ: [c]hoc.n. placitū eſt in dn̄o. [d]Patres nolite ad indignatōem puocare [e]filios vr̄os: [f]vt n̄ puſillo aīo fiāt. [g]Serui obedite p oīa [h]dn̄is carnalibus: [i]nō ad oculum ſeruientes: [k]quaſi hoīb9 placētes: [l]ſed in ſimplicitate cordis timētes dn̄m. [n]Quodcūqꝫ facitis ex animo operamini: [o]ſicut domino ⁊ non hominibus: [p]ſcientes ꝙ a dn̄o accipietis retributōem hereditatis. Domino chriſto ſeruite. [q]Qui enim iniuriam facit: [r]recipiet id quod inique geſſit [s]Et non ē pſonarum acceptio apud deū.

a Patientiā. bene ſe habēdo in aduerſis. b Supportantes inuicem. in infirmitatibus ⁊ oneribus impoſitis. c Et donātes vobiſmetipſis. offēſas remittēdo qđ ē neceſſitatis: ⁊ iniurias qđ ē pfectōis ⁊ ſupererogatiōis: iō ſubdit: Sicut ⁊ dn̄s donauit vob ⁊c̄. d Sup oīa aūt hec cha. habete. q̄ ē maior alijs virtutibus .j. Cori. xiij. Maior aūt hoꝝ charitas. e Qđ ē vinculuʒ pfectōis: q2 ſic virtutes politice cōnectunt in prudētia: ſic infuſe in charitate. f Et pax. h̄ oñr inducit ad virtutes in cōpatōne ad deuʒ: ⁊ primo q̄ ad pfectōeʒ cordis d. Et pax xp̄i. i. data et cōmendata a deo. g Exultet. effectiue. h In cordibus veſtris. cauſando ibi exultatōem. i. extra ſaltatōem ſpūs veſtri in deū: ſicut đr Jo. iiij. Fiet in eo fons aque ſalientis. i. ſalire facientis in vitam eternam. i In qua. ſ. pace. k Vocati eſtis i vno corpe. eccleſie ſub capite xp̄o. l Et grati eſtote. de tanto beneficio. ſecundo quo ad pfectōem oris: dicens. m Verbū xp̄i ha. in vo. abun. ita ꝙ nō ſit ſoluʒ in corde firmiter retinendo ſed etiā in ore p doctrinā alijs cōicando: iō ſubdit. n In omni ſapientia. ad ſalutē neceſſaria. o Docentes. ſic etiā in ore vr̄o deū laudādo: ideo ſubdit. p Cōmouentes voſmetipſos in pſalmis ⁊c̄. i. vos mutuo ad diuias laudes excitando. q Canticis. ſpūalibus ita ꝙ nō ſit tm̄ laus oris: ſ etiā ſpūs ⁊ cordis. r In grā. i. cōſideratōe beneficioꝝ dei. tercio inducit ad pfectōem opis. d. Oē qđcunqꝫ facitis. ſequit. s Oia in noīe dn̄i. i. oīa facite ad honorē diuini nois: bonitas. n. opis dependet ex rectitudīe intentōis. t Gratias agētes deo ⁊ patri p ipm: q2 ſicut dona dei nobis ꝓueniunt p xp̄m mediatorē noſtrū: ſic p xp̄m orōnes noſtre ⁊ opationes ſunt exaudibiles. v Mulieres. Poſtqꝫ apl̄s informauit de moribus generalr̄ coloſſenſ. hoc idē facit qꝫtū ad aliquos ſtatus ſpāliter. Circa qđ primo ponit eoꝝ informatōem: ſecūdo ſuā cōmendatōem: ibi. Orōni. prīa diuidit in tres ptes ſm̄ tres ſtatus quos tangit: ſecunda ibi. Filij. tercia: ibi. Serui. Primus ſtatus eſt cōiugatoꝝ circa qđ primo. d. v Mulieres ſubdite eſtote viris. debent. n. p eos regi: tum q2 femina ē mas occaſionatus: tū q2 rō magis viget in viris qꝫ in mulieribus: vt diffuſi9 dictū fuit: Ephe. v. x Sicut opꝫ in dn̄o. i. in licitis et honeſtis tm̄. ſcđo inſtruit viros. d. y Viri diligite vxores veſtras. q2 vir ⁊ vxor ſunt vna caro: quilibet aūt naturalr̄ diligit ſuā carnē. z Et nolite amari eē ad illas. tractando eas vt ancillas: ſ magis vt ſocias: ꝓpter hoc qua de latere viri fuit formata: vt cognoſceret ſocia nō ancilla: ſicut plenius dcm̄ fuit Ephe. v. a Filij. Hec ē ſecūda ps in qua inſtruit pr̄es ⁊ filios. d. Filij obe. p oīa. licita ⁊ honeſta. b Parētibus vr̄is. a quibus filij hn̄t eē: nutrimentuʒ: ⁊ documentū. c Hoc. n. beneplacitū eſt deo. qui dedit p̄ceptū de honore pentū: Exo. xx. ſecundo informat pr̄es. d. d Pr̄es no. ad indigna. i. impatientiam e Filios vr̄os puocare. i. irrōnabilr̄ excitare: ⁊ ſubdit rō cū dicit. f Vt nō puſillo aīo fiāt. i. vt non p duritiā vr̄am fracti a vob fugiāt: ⁊ ſic carētes diſciplina peiores fiāt. g Serui. Hec ē tcia ps in q̄ docꝫ dn̄os ⁊ ſeruos: p̄ ſeruos: ſcđo dn̄os in pricipio ſequētis ca. Circa primū dicit. g Serui obe. p oīa. licita ⁊ honeſta. h Dominis carnalib9. i. in his q̄ pertinent ad corpus in his aūt q̄ ptinēt ad aīam ſeruus nō ē ſubditus dn̄o: ſ deo ⁊ eccie miniſtris. i Nō ad oculū ſeruientes. i. tm̄ bene in pn̄tia dn̄oꝝ. k Quaſi hominibus placē. illi d qui ſic ſeruiunt: placere hominibus tm̄ querūt. l Sʒ in ſimpli. cordis. i. ſine plica ſimulatōis ⁊ doloſitat9. m Timētes dn̄m. ⁊ nō hoīes tm̄. n Qđcūqꝫ facitis ex aīo opamini. i. voluntarie. o Sicut dn̄o ⁊ nō hominib9. ſ. principaliter ſ ſecūdario ⁊ pricipalr̄ deo: debent. n. ſerui cogitare ꝙ deus illoꝝ ſeruitutē ordinauit ad illoꝝ ſalutē p meritū ſue humiliatōis: ⁊ ſic ſuiunt deo principaliter ⁊ homini ſecundario: ꝓpt impletionem diuine ordinationis: iō ſubditur. p Scientes ꝙ a do. ac. retri. here. ſ. eťne reſpectu cuius in nullo preiudicat conditio ſeruitutis humane. vnde dicit ambro. In domino bona ſeruitus: ⁊ bona libertas equa lance appenduntur. q Qui. n. iniuriā facit. ſiue ſeruus ſit dn̄m defraudādo ſiue dn̄s ſeruū angariendo. r Recipiet qđ iniq̄ geſſit. p debitā penā infligendā a deo: ⁊ ſubdit rō. s Et nō ē pſonaꝝ acceptio apud deū. p maioritate hois vel eius minoritate parcendo.

In capitulo. iij. vbi đr in poſtilla: Et auaricia que ē idoloꝝ ſeruitus.

Additio.

Scđm gloſam: Auaricia par viciū eſt idolatrie: quia rebus pro deo ſeruit. ⁊ quia radix eſt omnium maloꝝ: nam ſicut idolatria a deo nititur auferre gliam ne ſolus deitatis nomē habeat: ita auarus in rebus a deo factis ſe extēdit: vt ſol9 vſurpet q̄ deus oībus fecit. vtraqꝫ ergo ſūt deo inimica: q2 negant deo que ſunt eius.

In eodē capitulo vbi đr in poſtilla: Et pax xp̄i. i. data ⁊ cōmendata a xp̄o.

Additio.

Hoc quod dicit: Et pax xp̄i. exponitur in gloſa .i. quā xp̄s habuit in ſe: ⁊ haberi p̄cipit vel quā inter deū ⁊ hominē fecit ⁊c̄.

In eodē ca. vbi đr in poſtilla: Nolite ad indignatōꝫ .i. impatientiā filios vr̄os puocare.

Additio.

Puſillanimitas viciū ē ſpāle: put opponit magnanimitati: vt patʒ in. iiij. ethico. nam ſicut p preſumptionem aliquis excedit proportionē ſue potentie dum nititur ad maiora quam debet: ſic

poſſit: ſic ꝑ puſillanimitatē deficit de ꝓportione ſue po
tentie dū recuſat in illud tendere qḋ ē ſue potentie cō
menſuratū: ⁊ q᷑ iniurie illate ex quibus ira cauſat̄ de
ijciunt animū patiētis ꝑſertim: cū nō poſſit ſe vindica
re: iō ſi filij frequēter iniurias a patrib⁹ ſuſtineāt deijci
tur eoꝝ anim⁹:
ita ꝙ fiunt puſil
lanimes cū non
poſſunt de iniu
rijs a patribus
illatis ſe vindi
care ⁊c̄.
Caplm .iiij.

Domini.
Hic cō
ſequent̄
iſtruit dn̄os.d.
a Dn̄i: qḋ iu
ſtuȝ ē ⁊ equū ſer
uis ꝑſtate. vtēn
do ſeruitio eoꝝ
rōnabilit̄ ⁊ mo
deſte: et ſubdit̄
ad hoc rō.
b Sciētes qm̄
⁊ vos dn̄m ha
betis in celo: q̄
puniet vos acri
ter ſi aliter fece
ritis: ſm̄ illḋ ſa
pien.vj. Potē
tes potēter tor
menta patient̄.
c Orōni. Poſt
q̄ȝ aplus inſtru
xit perſonas di
uerſoꝝ ſtatuuȝ:
hic ꝯn̄r ſe recō
mendat orōni
bus eoꝝ dicens
Orōni inſtātes
ꝑ mentis ſuble
uatōem.
d Vigilantes
in ea.ꝑ debitā intentōem. e In gratiarūactōe.ꝓ
pter beneficioꝝ dei receptōȝ. f Orātes ſil̄.nā orō
multoꝝ eſt magis exaudibilis. g Pro nobis.i.ꝓ
me ⁊ ſocijs meis. h Vt deus ape.no.oſtiū ſermo
nis ⁊c̄.i.vt det nobis libertatē ⁊ facultatē ꝑdicādi euā
geliū xp̄i. i Propter qḋ etiam vinc.ſum.in carce
re: ne poſſim ad ꝑdicandū diſcurrere. k Vt mani
feſtē illud.hoc refertur ad illud qḋ ꝑmittit̄. Aperi.no.
oſtium ſermonis.ſ. k Vt manifeſtem illud.ſ.xp̄i
myſteriū: qḋ adhuc pluribus gentibus ē occultū.
l Ita.ſ.cōſtanter ⁊ diſcrete. m Vt opteat me loq̄
de tanto myſterio. Conſequenter oſ̄dit qualiter ſe ha
beant ad infideles dicens. n In ſapientia ambu.
ad eos qui foris ſunt.i.extra eccl̄iam. o Redimen
tes tp̄us.i.diligenter querentes opportunitatē ꝑdican
di eis euangelicam veritatē: ⁊ ſubditur modus debit⁹
cū dicit̄. p Sermo vr̄ ſꝑ in gratia.i.ſit talis: vt au
dientibus ſit gratus: ⁊ q᷑ hoc ꝑ ſapientiam fit: iō ſub
dit̄. q Sale ſit conditus.ſapientia.n.ſal nominat̄
eo ꝙ eſt condimentū verboꝝ: ſicut ſal ciboꝝ. r Vt
ſciatis quō opoꝛ.vos vni.reſpon.ſm̄ cōditōem ſue ꝑ
ſone: alr̄.n.reſpondendū ē ſapiēti: aliter ſimplici: ⁊ ſic
de alijs. s Que circa me ſunt. Hec ē vltima ꝑs hu
ius principalis ep̄le: que d᷑ eius cōcluſio vel cōfirma
tio: ⁊ hoc duplr̄.primo ꝑ nuncioꝝ miſſionē.ſcḋo ꝑ ſpū
alem ſalutatōem: ibi. Salutat vos. Circa primū ſciē
dū ꝙ apl̄s miſit hanc ep̄lam ꝑ certos nuncios ad cer
tificādū coloſſen.ꝙ eēt ſua ep̄la: ⁊ ad plenius eis dicē
dū ſtatū apl̄i: vt cōfirmarent eos in fide: ⁊ cōſolarent̄

[a]Omini: qḋ Ca.iiij.
iuſtū ē ⁊ equū ſuis ꝑ
ſtate: [b]ſciētes qm̄ ⁊ vos dn̄ȝ
habetis in celo. [c]Orōni in
ſtate [d]vigilātes ī ea [e]ī grārū
actōe: [f]orantes ſil̄ ⁊ [g]ꝓ nob:
[h]vt deus apiat nobis oſtiū
ſermonis ad loquēdū my
ſteriū xp̄i: [i]ꝓpter qḋ et vin
ctus ſū: [k]vt manifeſtē illud
[l]ita [m]vt opȝ me loq̄ [n]In ſa
pia ābulate ad eos q̄ foris
ſt: tp̄s [o]redimētes. [p]Sermo
vr̄ ſꝑ in grā [q]ſale ſit cōdit⁹:
[r]vt ſciatis quō optēat vos
vnicuiq̄ȝ rn̄dere [s]Que cir
ca me ſunt: oīa vob̄ nota fa
ciet tychic⁹ chariſſim⁹ fr̄ et
fidel̄ miſter ⁊ ꝯſeruus ī dn̄o
quē miſi ad vos ad hoc ipȝ
vt cognoſcat q̄ circa vos ſt
⁊ cōſolet̄ corda vr̄a cū one
ſimo chariſſimo ⁊ fideli fr̄e
[u]q̄ ex vob̄ eſt: [v]q̄ oīa q̄ h̄ agū
tur nota facient vob̄. [x]Sa
lutat vos ariſtarch⁹ cōca
ptiuus meus: [y]⁊ marcus cō
ſobrinus barnabe: d̄ q̄ acce
piſtis mandata. Si vene
rit ad vos ſuſcipite illum.
[z]Et ihs qui d᷑ iuſtus: [a]q̄ ſt
ex circūciſiōe. [b]Hi ſoli [c]ſunt
adiutores mei [d]in r̄gno dei
[e]qui mihi fuerunt ſolatio.
[f]Salutat vos epaphras q̄
ex vob̄ ē ſeru⁹ xp̄i ihū: ſemꝑ
ſolicit⁹ ꝓ vob̄ in orōnibus:
vt ſtetis perfecti ⁊ pleni in
omni voluntate dei. Teſti
moniuȝ.n. illi perhibeo ꝙ
habet multum laborem ꝓ
vobis [g]⁊ pro his qui ſūt la
odicie ⁊ qui hierapoli [h]Sa
lutat vos Lucas medicus
[i]chariſſimus: ⁊ demas [k]Sa
lutate fratres qui ſunt lao
dicie [l]⁊ nympham: [m]⁊ q̄ ī do
mo eius ē eccl̄iam [n]Et cū le
cta fuerit apud vos ep̄la h̄
[o]facite vt ⁊ in laodicenſiuȝ
eccleſia legatur: ⁊ ea que la
odicenſium ē vobis legat̄.

in tribulatōibus: que eis ſuperuenerant: vt dcm̄ ē ſupra pri
mo ca. ⁊ ptȝ ex dictis ſnīa vſq̄ȝ ibi. t Qui eſt ex vobis
valde ꝯiunctus charitate: ⁊ forte erat gentilis natōe: ⁊ de
ꝑtibus coloſſen. factus tn̄ diſcipulus pauli: ſicut ⁊ tyt⁹ ex
gentilitate ꝯuerſus: vt dcm̄ ē ſupra Gal.ij. v Oia que
hic agūt̄. circa me
⁊ alios fideles.
x Salutat. H̄ po
nit̄ cōfirmatio ꝑ ſa
lutatiōem bonoꝝ:
⁊ primo ſalutat co
loſſen. ex ꝑte ſuoꝝ
ſecūdo laodicē̄ſ. ꝑ
miſteriuȝ eoꝝ: ibi.
Salutate. prīa ad
huc in duas: q᷑ pri
mo ponitur ſocios
natōe iudeos: ſecū
do gētiles ꝯuerſos
ibi: ſalutat vos. Cir
ca primū d᷑. x
Salutat vos ariſ.
cōcap. meus.i.pri
ceps mei carceris
⁊ laboris. y Et
marcus ꝯſo.bar.d̄
iſto marco d᷑ Act.
xv. ꝙ receſſit a pau
lo ⁊ barnaba in pā
philia: ꝓpter qḋ po
ſtea paul⁹ nolebat
cū recipe in ſocieta
tē ꝑdicatiōis ſue: ⁊
ſic barnabas aſſū
pto marco iuit ad
ꝑdicanduȝ in vna
regione: ⁊ paulus
⁊ ſilas ī alia: vidēs
tn̄ Paulus poſtea
ex diuiſione illa vti
litatē eccl̄ie ſecuta:
recepit dictū mar
cum in ſuā ſocieta
tē: ⁊ mandauit co
loſ. ⁊ alijs quibus erat minus dilectus ꝓpter dictum re
ceſſum ꝙ ſi veniret ad eos charitatiue reciperent cū: de quo
mandato ſubdit̄: De quo accepiſtis ⁊c̄. z Et hieſus q̄
dicit̄ iuſtus. Apud.n. iudeos plures hoc nomie vocabāt̄
a Qui ſunt ex circūciſione.i.iudei natōe. b Hi ſoli.
ſcȝ iudei. c Sunt adiutores mei.ꝓnunc. d In re
gno dei.ſ.ꝑdicando. e Qui mihi fuerūt ſo.me ꝯſolā
do in mea tribulatōe ⁊ ſupplendo vicem meā in ꝑdicatōe
f Salutat vos. hic exꝑmit ſocios ſuos de gentilitate cō
uerſos.d. Salutat vos epaphras qui ex vobis eſt.i.chari
tate vobis ſpecialiter cōiunctus: q᷑ ꝑdicauerat eis: vt di
ctū ē ſupra.j.ca.ꝓpter qḋ magis afficiebat̄ ad eos: eſt etiā
ex eis: quia de gentilitate cōuerſus: ſicut ſ̄pi: ⁊ factus diſci
pulus pauli: ſicut ⁊ tytus ⁊ plures alij. cetera patēt vſq̄ȝ
ibi. g Et pro his qui ſunt laodicie ⁊ qui hierapoli. qui
bus ꝑdicauerat: ſicut coloſſen.
h Salutat vos lucas medicus. fuit enim medicus cor
poralis. i Chariſſimus. Paulo: quia fuit comes ſue
ꝑegrinatōis vſq̄ȝ ad martyriū: vt dicit hiero. in ꝓlogo ſu
per Lucam: ⁊ anthiocen. natione.
k Salutate fratres qui ſunt laodicie. Hic conſequēter
ſalutat laodicenſes ꝑ miniſteriuȝ coloſſen. dicens. Salu
tate fratres qui ſunt laodicie. generaliter.
l Et nympham. ſpecialiter: que ꝑdicatoribus miniſtra
bat ſumptus d̄ ſuis facultatibus.
m Et que in domo eius eſt eccleſiam.i.familiam eius
chriſtianam.
n Et cum lecta fuerit apud vos epiſtola. iſta quam vo
bis mitto. o Facite vt ⁊ in laodicen. eccleſia legatur:

vt mea doctrina cōicata eis ꝓficiat ad ſalutē 7 econuerſo: epl'a tñ ad laodicen. apud nos nō hʒ. p Et dicite archippo. q̄ recepat miniſteriū ſup eccīaȝ coloſen. q Vide. diligenter attendēdo. r Miniſteriū qđ accepiſti i dño. i. in diuis rebus. s Vt illud impleas. ad honorē diuinū 7 ſalutē aīarū. t Salutatio mea manu Pauli. hoc ſcripſit paulus manu ꝓpria ad magis certificandum ꝙ epl'a eſſet ab eo miſſa: eo ꝙ pſeudo apoſtoli aliqñ ſcribebant ſub noīe veroꝝ aploꝝ ad magis decipiendū: vt dictum ē ſupra. j. Corinth. vlt. cap. v Mēores eſtote vinculoꝝ meoꝝ mihi cōpatiendo: 7 etiā in hoc ſi neceſſe fuerit me imitando. Cōſequenter ſubdit q̄ ſit ſua ſalutatio. d. x Gratia dñi nr̄i ihu xp̄i vobiſcū. ſupple ſit que ſupplet oēm defectū: amen.

Poſtilla ad theſſalonicēſes incipit

Paulus 7 ſiluanus 7 timotheus. Hic incipit epl'a prima ad theſſaloniceñ. q̄ diuiditur in tres ꝑtes. ſ. ſalutatōeȝ: 7 ꝓſecutōȝ ibi. Gratias agimus. 7 concluſionē ꝓpe finē eple: ibi. Fratres orate. In prima ponūtur ꝑſone ſalutantes: cū dr̄. a Paulus 7 ſil. iſte ē qui vocat ſilas: Actu. xv. quē accepit paulus in ſociū: vt dicit ibidē. b Et timo. iſti duo iungunt paulo in ſalutatōe quia cū eo laborauerunt in theſſalonicenſiū cōuerſione: ſecundo ponunt ꝑſone ſalutate: cum dr̄. c Eccl'ie theſſa. ſupple cōgregate. In deo patre. eſt aūt theſſalonica ciuitas metropolis in macedonia: que ē quedā ꝑs grecie: tercio ponūt bona optata: ibi. d Gratia vobis. in pn̄ti. e Et pax. in futuro: vbi totaliter q̄etabit appetitus f Gratias. Hic incipit eple ꝓſecutio in qua primo reddit apl's theſſalonicenſes beniuolos: ſecundo dociles. iiij. ca. tercio cautos. v. ca. Circa primuȝ reddit illos beniuolos dupliciter: primo de bonis eoꝝ gratias agendo: ſecūdo in aduerſis eos cōſolando ſequenti ca. prima in duas: q: primo gratias agit de bona eoꝝ inchoatōe: ſecundo de bonitat' huius diffuſione: ibi. Et vos. Circa primuȝ ponit duplex motiuū huius gratiarūactionis. primum ē bona eoꝝ conuerſio dicens. f Gratias agimus deo ſemper. i. omnibus horis ad orandū determinatis: vel ſemp in habitu: et ſi nō ſemp in actu: q: nō ſp pōt homo actualiter orare. g Memoriā veſtri. ſpālem 7 expreſſam. h Facientes in orōnibus veſtris ſine intermiſſione. hoc exponit dupliciter: ſicut dictū eſt de ſemp. i Memores operis fidei veſtre. 7 q: fides ſine opib9 mortua ē ſubditur. k Et laboris. in his que ꝑtinent ad ꝓcuratōeȝ fidei. l Et charitatis. dei 7 ꝓximi. m Et ſuſtinētie ſpei. i. tolerantie tribulationū quas patienter ſuſtinuiſtis in ſpe recipiende mercedis a dño ihu xp̄o. n Ante deū. i. ita cōſtanter vos habuiſtis: ac ſi deum pn̄tem videritis. o Scientes. Hic cōſequēter ponitur ſecundū motiuū ad grās agenduȝ qđ accipitur ex ꝑte dei: eo ꝙ ſpālem dilectōem oñdit theſſalonicē. vocādo eos ad fidē nō ſolum ꝑ ꝑdicatiōem: ſed etiā ꝑ multa miraculoꝝ opatōnem: 7 hoc ē qđ dicit. o Scientes frēs dilectiſſimi a deo 7c. i. vos ſcientes electōem vr̄am tāq̄ ſpecialiter electoruȝ a deo. ſupple habemus materiam grās agendi. p Qr euangeliuȝ noſtrum. i. ꝑdicatio noſtra. q Nō fuit ad vos in ſermone tm̄: ſed in virtute. i. in miraculis diuina virtute factis. r Et in ſpūſancto. i. datōe ſpiritusſancti in ſigno viſibili.

p Et dicite archippo. q Vide miſteriū qđ accepiſti i dño r vt illđ ipleas. s Salutatio mea manu pauli. v Mēores eſtote viculoꝝ meoꝝ. x Gra dñi nr̄i ihu xp̄i vobcū. amē.

Explicit epl'a pauli ad coloſſenſes. Incipit argumētū in epl'aȝ ad theſſalonicēſes primam.

Theſſalonicēſes ſūt macedones: q̄ accepto verbo vitatis ꝑſtitert in fide: etiā i ꝑſecutōe ciuiū ſuoꝝ. Preterea nec recepert falſos aplo's: nec ea q̄ a falſis apl'is dicebāt. Hos collaudat apl's ſcribēs eis ab athenis: ꝑ tychicū dyaconē: 7 oneſimū acolithum.

Explicit argumētū. Incipit epl'a pauli ad theſſalonicēſes pria

Caplm. j.

a Paulus et ſiluan9 b 7 timotheus: c eccl'ie theſſalonicēſium in deo patre noſtro et domino hieſu xp̄o; d Gratia vobis e 7 pax. f Gratias agimus deo ſemper pro omnib9 vobis: g memoriam veſtri h facientes in orationib9 noſtris ſine intermiſſione: i memores operis fidei veſtre k 7 laboris: l 7 charitatis: m 7 ſuſtinentie ſpei domini noſtri ihu xp̄i: n ante deum 7 patrem nr̄m. o Sciētes fratres dilecti a deo electiōem veſtram: p q̄a euangelium noſtrum q non fuit ad vos in ſermone tm̄. ſed 7 in virtute r 7 in ſpūſancto s 7 in plenitudine multa t 7 ſicut ſcitis v quales fuerimus in vobis ꝓpter vos. x Et vos imitatores nr̄i facti eſtis y 7 dñi: z excipientes verbum in tribulatōe multa a cuȝ gaudio ſpiritusſancti b ita vt facti ſitis forma c oīb9 credētib9 in macedonia 7 i achaia. d A vobis. n.

s Et in plenitudine multa. ſ. chariſmatū 7 donorum dei. t Sicut ſcitis. quia vidiſtis. v Quales fuerimus in vobis ꝓpter vos. q. d. talia miracula ꝑ nos fecit deus inter vos ꝓ nobis: quia iam ante eramus in xp̄o firmati: ſed propter vos: vt credentes in fide ſolidi eſſetis: 7 ita fuit: quia in fide perſtiterunt: nec falſos aplo's receperunt: vt dicit hiero. in ꝓlogo. x Et vos. Hic cōſequenter apl's gratias agit de bonitatis eoꝝ diffuſione: naȝ exemplo eoꝝ alij ꝓfecerūt in fide 7 opibus bonis: 7 hoc qđ dicitur. x Et vos imitatores noſtri facti eſtis. in fide 7 moribus. y Et dñi. ſ. ihu xp̄i q̄ꝫtū ad eius vitā: non q̄ꝫtū ad eius fidem: que in eo locum non habuit: eo ꝙ non habet obſcuritatem annexam: ſed ab inſtanti conceptōnis habuit claram viſionem. z Excipientes verbum in tribulatione multa. in ꝑncipio. n. cōuerſionis habuerunt ꝑſecutōem etiā a ciuibus ſuis: vt habet in fine ſequentis ca. a Cum gaudio ſpiritusſancti. 7 in hoc conformabātur apoſtolis de quibus dicitur Actu. v. ꝙ ibant gaudentes a conſpectu concilij 7c. b Ita vt facti ſitis forma. i. exemplar virtutis. c Omnibus credentibus in macedonia in achaia. ꝓuincie ſunt grecie. d A vobis enim diffamatus eſt ſermo domini. i. occaſione veſtri diuulgatum ē verbum dei: quia multi prius tacētes timore exemplo veſtro conſtanter effecti predicauerunt publice: 7 in pluribus locis: ideo ſubditur.